हायपरथायरॉडीझम

थायरॉइड ग्रंथींची अवास्तव काम करण्याची स्थिती म्हणजे काय?

जेंव्हा थायरॉईड संप्रेरकाची निर्मीती उच्च पातळीत होते तेंव्हा थायरॉईड ग्रंथींची अवास्तव काम करण्याची स्थिती निर्माण होते. थायरॉईड संप्रेरक शरीराचे तापमान हृदयाची स्पंदने, वाढ आणि वजन नियंत्रित करतात.

धोक्याची कारणे-

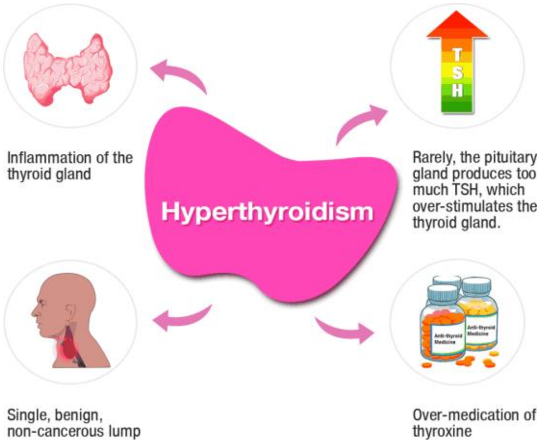

- शरीर स्वतःच्याच पेशीजालांना प्रतिद्रव्ये निर्माण करते असे रोग उदा. थायरॉईड ग्रंथी मोठी होणे - गॉयटर किंवा ग्रेव्ह डिसीज
- काही विशिष्ठ औषधे उदा. लिथियम अमिओडेरॉन किंवा ॲस्परिन
- विषाणू संसर्ग
- थायरॉईड ग्रंथींचा दाह किंवा कर्करोग
- आयोडिनचे प्रमाण अधिक असणे

चिन्हे आणि लक्षणे-

- वजन कमी होणे,अतिशय भूक लागणे, किंवा अतिसार किंवा बध्दकोष्ठता
- घाम जास्त येणे आणि उष्णता सहन न होणे
- अस्वस्थता, आराम न वाटणे
- थरथर वाढणे आणि शांत झोप न लागणे
- विश्रांती घेत असतांनाही हृदयाच्या स्पंदनाचा वेग वाढणे आणि वेगाने श्वास घेणे
- मानेत वेदनादायी गाठ येणे किंवा डोळयांचे बुब्बुळ पुढे येणे
- थकवा आणि स्नायूत अस्वस्थपणा जाणवणे
- कमी किंवा मासिक पाळी न येणे

निदान-

- TSH - थायरॉईड स्टिम्युलेटिंग हार्मोन टेस्ट थायरॉईड ग्रंथीतून स्त्रवणा-या संप्रेरकाच्या स्त्रवण्याच्या नियंत्रण दाखविणारी चाचणी
- (T3, T4) थायरॉईड हार्मोन्स संख्या वाढलेले आढळतात.
- आयोडिन थायरॉईड स्कॅन

उपचार-

- ॲन्टी थायरॉईड औषधे थायरॉईड संप्रेरक कमी पातळीत आणतात आणि लक्षणे कमी करतात.
- किरणोत्सारी, आयोडिन देऊन थायरॉईड ग्रंथीतील काही पेशी मारल्या जातात , त्यामुळे थायरॉईड संप्रेरक स्त्रवण्याचे प्रमाण कमी होते.
- शस्त्रक्रिया करुन संपूर्ण थायरॉईड ग्रंथी किंवा तिचा काही भाग काढला जातो.

रुग्ण समुपदेशन-

- रुग्णाच्या यकृत हानीची चिन्हे किंवा लक्षणे दिसल्यास तसेच पंडुरोग किंवा संसर्ग (ताप, डोकेदुखी, आजारी असल्यासारखे वाटणे, त्वचेवर पुरळ येणे, घसा सुजणे) यासारख्या त्रासाचा अनुभव आल्यास त्वरीत डॉक्टरांस कळवावे.
- औषधांमुळे रक्तातील शर्करेचे प्रमाण कमी झाले आहे असे दिसेल त्यामुळे मधुमेही रुग्णांनी रक्तशर्करेच्या पातळीवर लक्ष ठेवावे.
- रेडिओॲक्टीव्ह आयोडिन उपचारास जाण्यापूर्वी महिला रुग्ण गर्भवती नाही याची खातरजमा करावी.

Reference: Micromedex's Care Notes System Online 2.0